

Електронний журнал «Ефективна економіка» включено до переліку наукових фахових видань України з питань економіки (Категорія «Б», Наказ Міністерства освіти і науки України № 975 від 11.07.2019). Спеціальності – 051, 071, 072, 073, 075, 076, 292. Ефективна економіка. 2024. № 5.

**DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2024.5.7>
УДК 657:004**

Г. Є. Павлова,

д. е. н., професор,

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1400-7348>

І. П. Приходько,

д. держ. упр., професор,

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8630-2568>

С. В. Юрченко,

к. е. н., доцент кафедри обліку, оподаткування та управління фінансово-економічної безпеки,

Дніпровський державний аграрно-економічний університет

ORCID ID <https://orcid.org/0000-0001-5148-2626>

ОЦИФРОВІЗАЦІЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ДЛЯ ПОТРЕБ СУЧАСНОГО БІЗНЕСУ

H. Pavlova,

Doctor of Economic Sciences, Professor,

Dnipro State Agrarian and Economic University

I. Prikhodko,

Doctor of Sciences in Public Administration, Professor,

Dnipro State Agrarian and Economic University

S. Yurchenko,

PhD in Economics, Associate Professor of the Department of Accounting, Taxation and Management of Financial and Economic Security,

Dnipro State Agrarian and Economic University

DIGITIZATION OF ACCOUNTING FOR THE NEEDS OF MODERN BUSINESS

Цифровізаційні процеси є актуальною темою в бухгалтерії. Хмарні технології можуть змінити діяльність, яка, у свою чергу, може вимагати від випускників бухгалтерів інших навичок. Ця стаття має на меті пролити світло на зміни, які приносить цифровізація в різних сферах та напрямки обліку шляхом оцінки видів діяльності (позаштатні та регламентні) та відповідні компетенції в контексті прогресуючих етапів цифровізації.

Хоча цифрові технології пропонують численні переваги, такі як автоматизація, підвищена точність даних і фінансова звітність у режимі реального часу, їх впровадження створює потенційні проблеми, які необхідно вирішити. Бізнесу потрібна допомога щодо захисту даних, підвищення кваліфікації співробітників і етичних міркувань, які необхідно враховувати, щоб успішно впроваджувати та використовувати системи цифрового обліку. Розуміння та пом'якшення цих проблем має вирішальне значення для повного використання потенціалу цифровізації та забезпечення ефективності та надійності облікових процесів у цифрову еру.

The benefits of digitization in accounting are not limited to increased efficiency. By adopting cloud-based accounting technologies, businesses can enjoy several benefits such as scalability, cost-effectiveness, and enhanced collaboration. In addition, the integration of artificial intelligence applications into accounting processes has enabled intelligent data analysis, fraud detection and predictive analytics.

Digitalization of accounting in business creates opportunities and challenges that enterprises and organizations must effectively navigate. While digital technologies offer numerous benefits, such as automation, increased data accuracy and real-time financial reporting, their adoption presents potential challenges that need to be addressed. The digitization of accounting creates problems that prevent the seamless integration of digital technologies into the existing accounting practice. Businesses need help with data protection, employee

training and the ethical considerations that need to be taken into account in order to successfully implement and use digital accounting systems. Understanding and mitigating these challenges is critical to realizing the full potential of digitization and ensuring the efficiency and reliability of accounting processes in the digital age.

The introduction of digital technologies significantly changes the context of the accounting profession. This change is determined by the modification of jobs and operations, which, as a result, creates a large number of new opportunities in the profession. Such opportunities require a challenge to traditional skill sets and a commitment to continuous education and adaptation. Although the accounting profession is constantly evolving, today it is evolving more rapidly and profoundly than ever before. Digital transformation and legislative forces are the main drivers of change. The speed and scope of these changes underscores the need for professionals in this field to stay abreast of the latest trends and technologies.

Thus, the research emphasizes the transformative potential of digitization in accounting. It emphasizes the importance of leveraging digital technologies for business processes to remain competitive in a rapidly evolving digital environment.

Ключові слова: *цифровізація, бухгалтерський облік, потреби, сучасний бізнес, підприємство, хмарні технології.*

Keywords: *digitization, accounting, needs, modern business, enterprise, cloud technologies.*

Постановка проблеми. Поява цифрової революції глибоко вплинула на різні галузі, і бухгалтерський облік не є винятком. Інтеграція цифрових технологій у бухгалтерські процеси зробила революцію в тому, як підприємства скеровують та аналізують фінансову інформацію. Ця стаття представляє комплексний огляд цифровізації бухгалтерського обліку в сучасному бізнесі з метою вивчення трансформаційного потенціалу

цифрових технологій і надання інформації підприємствам, які прагнуть їх ефективно використовувати.

Останніми роками традиційна практика бухгалтерського обліку зазнала значних змін завдяки прогресу цифрових технологій. Зростає цифровізація облікових процесів, автоматизація, підвищена точність даних, покращені журнали аудиту та фінансова звітність у реальному часі. Ця трансформація дозволила підприємствам оптимізувати свої фінансові операції, зменшити кількість помилок, зроблених вручну, і отримати доступ до актуальної фінансової інформації для прийняття кращих рішень.

Переваги цифровізації в бухгалтерському обліку не обмежуються підвищенням ефективності. Впроваджуючи хмарні технології бухгалтерського обліку, підприємства можуть насолоджуватися кількома перевагами, такими як масштабованість, економічна ефективність і розширена співпраця. Крім того, інтеграція додатків штучного інтелекту у бухгалтерські процеси уможливила інтелектуальний аналіз даних, виявлення шахрайства та прогнозу аналітику.

Аналіз останніх публікацій. Огляд публікацій про цифровізацію бухгалтерського обліку підкреслює його трансформаційний потенціал у сучасному бізнес-середовищі. Дослідники визначили різні переваги та проблеми, пов'язані з прийняттям і впровадженням технологій цифрового обліку [1,2,7,8,9].

Кілька досліджень підкреслюють можливості автоматизації цифрових систем обліку. Автоматизація зменшує ручні зусилля, оптимізує процеси та мінімізує помилки під час введення даних, запису транзакцій та звірки. Ця автоматизація дозволяє спеціалістам з бухгалтерського обліку зосередитися на таких важливіших завданнях, як фінансовий аналіз і прийняття рішень [3-4].

Підвищена точність фінансових даних є ще однією важливою перевагою, на яку наголошують автори. Системи цифрового обліку усувають людські помилки та покращують цілісність даних. Точні та

актуальні фінансові дані дозволяють приймати обґрунтовані рішення та покращують загальну якість фінансової звітності [1,2]

Дослідники також підкреслюють важливість аудиторських слідів, які забезпечують цифрові системи обліку. Ці системи документують кожну операцію та зміни, внесені до фінансових записів, забезпечуючи прозорість, підзвітність і відповідність нормативним вимогам та стандартам [5]. Крім того, перевірки аудиту сприяють виявленню та запобіганню шахрайству, покращуючи середовище контролю [3].

Фінансова звітність у реальному часі підкреслюється як ключова перевага цифровізації в бухгалтерському обліку. Підприємства можуть отримати доступ до фінансової інформації в режимі реального часу, що дозволяє своєчасно приймати рішення, контролювати фінансові показники та адаптуватися до змін ринку. Звітність у режимі реального часу покращує гнучкість і оперативність управління фінансами [4].

Постановка завдання дослідження. Цифровізація бухгалтерського обліку в бізнесі створює можливості та виклики, якими підприємства та організації повинні ефективно орієнтуватися. Хоча цифрові технології пропонують численні переваги, такі як автоматизація, підвищена точність даних і фінансова звітність у режимі реального часу, їх впровадження створює потенційні проблеми, які необхідно вирішити. Цифровізація бухгалтерського обліку створює проблеми, які перешкоджають бездоганній інтеграції цифрових технологій у існуючу практику бухгалтерського обліку. Бізнесу потрібна допомога щодо захисту даних, підвищення кваліфікації співробітників і етичних міркувань, які необхідно враховувати, щоб успішно впроваджувати та використовувати системи цифрового обліку. Розуміння та пом'якшення цих проблем має вирішальне значення для повного використання потенціалу цифровізації та забезпечення ефективності та надійності облікових процесів у цифрову еру.

Виклад основного матеріалу дослідження. Теоретичні основи оцифрування бухгалтерського обліку глибоко вкорінені в широку картину

цифрової трансформації, розвиток, який глибоко трансформує велику кількість підприємств, включаючи бухгалтерський облік [1]. Оцифрування бухгалтерського обліку є процесом перетворення традиційних, ручних бухгалтерських процедур у цифрові формати, які використовують технології автоматизації, консолідації та вдосконалення облікових процедур [3].

На бухгалтерський облік додатково може впливати теорія Індустрії 4.0, яка стосується цифровізації в рамках інтеграції всіх бізнес-підрозділів, що додають вартість, і всього ланцюга створення вартості. Інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) і технології автоматизації повністю включені в «фабрику майбутнього» з кожним аспектом підсистеми, таким як дослідження та розробки, партнери з продажу, постачальники, виробники оригінального обладнання (ОЕМ) і клієнти, взаємопов'язані та об'єднані. В своїй суті Індустрія 4.0 заохочує створення нових структур імітаційного моделювання, таких як концепція Digital Twin, яка передбачає побудову цифрової копії фізичної системи для цілей аналізу та моделювання. Така ідея може бути впроваджена як великими корпораціями, так і малими та середніми підприємствами, хоча проблеми, з якими вони стикаються, а також підходи та інструменти, які вони використовують для їх вирішення, відрізняються залежно від їх розміру [8].

Впровадження цифрових технологій суттєво змінює контекст професії бухгалтера. Ця зміна визначається модифікацією робочих місць і операцій, що, як наслідок, створює велику кількість нових можливостей у професії [8]. Такі можливості вимагають перевірки традиційних наборів навичок і відданості безперервній освіті та адаптації [8]. Незважаючи на те, що бухгалтерська професія постійно піддається еволюції, сьогодні це є більш швидкий і глибокий розвиток, ніж будь-коли раніше. Цифрова трансформація та законодавчі сили є основними рушійними силами змін

[4]. Швидкість і масштаби цих змін підкреслюють необхідність для професіоналів у цій галузі бути в курсі новітніх тенденцій і технологій.

Роботизована автоматизація процесів є одним із найважливіших технологічних розробок, які впливають на професію бухгалтера. Цифровізація має спроможність автоматизувати рутинні процеси бухгалтерського обліку, тим самим підвищуючи продуктивність і зменшуючи ризик людської помилки [3]. Крім того, очікується, що прогрес у таких технологіях, як блокчейн і великі дані, матиме значний вплив на майбутнє сфери бухгалтерського обліку. Вищезазначені нововведення змінюють не лише спосіб виконання бухгалтерських обов'язків, але й стратегічну функцію бухгалтерів на підприємствах[5].

Вважається, що серед численних цифрових інновацій штучний інтелект має великий вплив на бухгалтерський облік. Дослідники стверджують, що здатність штучного інтелекту розпізнавати закономірності у великих обсягах бухгалтерських записів може допомогти компаніям у процесі прийняття рішень, водночас пропонуючи корисну інформацію зацікавленим сторонам, які виконують фінансовий аналіз [8-9]. Впровадження штучного інтелекту в бухгалтерському обліку є темою, яка була темою суттєвого академічного дослідження. Тим не менш, останні розробки в технології штучного інтелекту значно підвищили її академічну присутність і актуальність, вказуючи на світле майбутнє штучного інтелекту в бухгалтерському обліку. Цей ширший перехід до впровадження цифрових технологій у кожен аспект бізнес-операцій включає оцифрування бухгалтерського обліку. Як наслідок, теоретичне підґрунтя оцифрування бухгалтерського обліку вимагає розуміння не лише конкретних технологій і процедур, залучених до оцифрування практики бухгалтерського обліку, але й додатково ширших тенденцій цифрової трансформації та їхнього впливу на сферу бухгалтерського обліку[2].

Підсумовуючи, можна дійти думки, що теоретична основа оцифрування бухгалтерського обліку є великою та багатоваріантною

конструкцією, яка спирається на численні теорії та концепції з дисциплін інформаційних систем, інновацій та стратегічного менеджменту. Цей контекст є важливим для розуміння поточного стану та майбутньої траєкторії професії бухгалтера.

Еволюція технології бухгалтерського обліку характеризується серйозними поворотними моментами, які змінили ландшафт бухгалтерського обліку [6]. Попит на ефективнішу, точнішу та своєчасну фінансову інформацію, яка стає все більш необхідною в сучасному швидкому та складному бізнес-середовищі, спонукав цю еволюцію.

Двадцять століття пережило значний розвиток бухгалтерських технологій. Бухгалтери тепер покладаються на такі програмні додатки, як Microsoft Excel та бухгалтерські програми, для простого виконання складних розрахунків, аналізу даних і фінансового моделювання. Взаємодія в режимі реального часу та обмін даними через Інтернет, що робить фінансову інформацію легкодоступною для користувачів у всьому світі [8].

Крім того, перехід до цифрового обліку може мати наслідки для культури та структури підприємства [9]. Перехід до цифрових процесів може вимагати змін у завданнях та обов'язках, робочих процесах і методах спілкування. Це може викликати неприязнь серед працівників, особливо тих, хто звик до традиційної практики роботи. Успішне проходження цієї трансформації є важливою складовою переходу до цифрового обліку. Крім того, переваги оцифрування можуть бути неочевидними. Перехід від ручного обліку до цифрового може бути складним і тривалим, і для прояву переваг може знадобитися деякий час. Це може призвести до того, що малим і середнім підприємствам буде важко аргументувати інвестиції в цифровізацію, особливо в короткостроковій перспективі. Незважаючи на ці перешкоди, потенційні переваги цифрової бухгалтерії для малого та середнього бізнесу є суттєвими [7]. Використовуючи цифрові технології, малий і середній бізнес може підвищити свій потенціал управління фінансами, оптимізувати процес прийняття рішень і, зрештою, сприяти

успіху свого підприємства. Щоб отримати ці винагороди, бізнес має бути готовим витратити гроші на необхідні технології, компетенції та модифікації своїх підприємств, а також успішно справлятися з пов'язаними з цим ризиками.

Висновки та пропозиції. Таким чином, дослідження підкреслює трансформаційний потенціал цифровізації в бухгалтерському обліку. Він наголошує на важливості використання цифрових технологій для бізнес-процесів, щоб залишатися конкурентоспроможними в цифровому середовищі, що швидко розвивається.

Підприємства та організації можуть успішно запровадити цифрові технології бухгалтерського обліку та вдосконалити свої процеси фінансового менеджменту, вирішуючи ці проблеми та використовуючи потенційні переваги. Ефективне впровадження технологій цифрового обліку дозволяє бізнесу підвищити ефективність, точність і можливість прийняття рішень, що призводить до кращих фінансових результатів і загальної ефективності організації. Підсумовуючи, технології цифрового обліку зробили революцію в системі бухгалтерського обліку, пропонуючи численні переваги та можливості для організацій. Ці технології можуть змінити традиційну практику бухгалтерського обліку, підвищити ефективність, точність і можливість прийняття рішень, а також покращити фінансовий менеджмент.

Література

1. Безручук С. Л., Грабчук І. Л. Основні концепції впливу цифровізації на якість бухгалтерського обліку. *Економіка, управління та адміністрування*. 2021. № 4(98). С. 69-74. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-2021-4\(98\)-69-74](https://doi.org/10.26642/ema-2021-4(98)-69-74) (дата звернення: 05.04.2024 р.).
2. Гузь М. М., Соколенко Л. Ф., Ткаль Я. С. Інноваційний потенціал технології блокчейн у бухгалтерському обліку. *Інвестиції: практика та досвід*. 2023. № 2. С. 19-25.

3. Курган Н. В. Автоматизація обліку експортної діяльності ІТ-підприємств України. *Економічний журнал Одеського політехнічного університету*. 2023. № 1 (23). С. 23-35.

4. Грибовська Ю., Кононенко Ж. Застосування інформаційних систем в управлінні підприємством. *Економіка та суспільство*. 2023. № 47, DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-84>.

5. Лисецький Ю., Калбазов Д. Інформаційна безпека корпоративних баз даних. *Математичні машини і системи*. 2023. № 3. URL: http://www.immsp.kiev.ua/publications/articles/2023/2023_3/03_23_Lysetskiy.pdf (дата звернення :01.04.2024 р.).

6. Курган Н.В. Обґрунтування вибору ERP-рішення для цифровізації обліку, аналізу та управління на підприємстві України. «*Економічний вісник НТУУКПІ*». 2020. № 17. С. 238-249. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/216359/216454> (дата звернення: 04.04.2024 р.).

7. Пілевич Д. С. Теоретико-прикладні засади використання Blockchain-технології в бухгалтерському обліку. *Проблеми економіки*. 2020. № 1. С. 267-274. DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-economy> (дата звернення: 04.04.2024 р.).

8. Kravchenko, O., Nebaba, N., Aiyedogbon, J. (2023). Blockchain Technologies in Accounting: Bibliometric Analysis. *Accounting and Financial Control*, No. 4, P. 14-29, DOI: [https://doi.org/21511/afc.04\(1\).2023.02](https://doi.org/21511/afc.04(1).2023.02) (дата звернення: 04.04.2024 р.).

9. Shevchuk, O., Muravskiy, V. (2023). Blokchein ta elektronni transaktsii v obliku [Blockchain and electronic transactions in accounting]. *Herald of Economics*, Vol. 3, P. 212-237, DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.212> (дата звернення: 04.04.2024 р.).

References

1. Bezruchuk, S. L. and Hrabchuk, I. L. (2021), “Basic concepts of the impact of digitalization on the quality of accounting”, *Economy, management and*

administration, Vol. 4, no. 4(98), pp. 69-74. DOI: [https://doi.org/10.26642/ema-021-4\(98\)-69-74](https://doi.org/10.26642/ema-021-4(98)-69-74)

2. Huz, M. M. and Sokolenko, L. F. and Tkal, Ya. S. (2023), “Innovative potential of blockchain technology in accounting”, *Investments: practice and experience*, Vol. 2, pp. 19-25.

3. Kurhan, N. V. (2023), “Automation of accounting for export activities of IT enterprises of Ukraine”, *Economic Journal of Odessa Polytechnic University*, Vol. 1(23), pp. 23-35.

4. Hrybovska, Yu., and Kononenko, Zh. (2023), “Application of information systems in enterprise management”, *Economy and society*, Vol. 47, DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-84>.

5. Lysetskyi, Yu. and Kalbazov, D. (2023), “Information security of corporate databases”, *Mathematical machines and systems*, Vol. 3, available at: http://www.immsp.kiev.ua/.publications/articles/2023/2023_3/03_23_Lysetskiy.pdf (Accessed 01 April 2024).

6. Kurhan, N. V. (2020), “Justification of the choice of an ERP solution for digitalization of accounting, analysis and management at a Ukrainian enterprise”, *Economic bulletin of NTUU "KPI"*, Vol. 17, pp. 238-249, available at: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/216359/216454> pdf (Accessed 04 April 2024).

7. Pilevych, D. S. (2020), “Theoretical and applied principles of using Blockchain technology in accounting”, *Problems of the economy*, Vol. 1, pp. 267-274, DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-1-267-274>.

8. Kravchenko, O. and Nebaba, N. and Aiyedogbon, J. (2023), “Blockchain Technologies in Accounting: Bibliometric Analysis”, *Accounting and Financial Control*, Vol. 4, pp. 14-29, DOI: [https://doi.org/10.21511/afc.04\(1\).2023.02](https://doi.org/10.21511/afc.04(1).2023.02).

9. Shevchuk, O. and Muravskyi, V. (2023), “Blockchain and electronic transactions in accounting”, *Herald of Economics*, Vol. 3, pp. 212-237, DOI: <https://doi.org/10.35774/visnyk2023.03.212>

Стаття надійшла до редакції 23.04.2024 р.